

1 (Sem-6/FYUGP) PHI 61 MJ

2 0 2 6

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : PHI0600104

(Social and Political Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Answer the following questions : 1×8=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) What is the ideal of social philosophy?
সমাজ দৰ্শনৰ আদৰ্শ কি ?
- (b) Who is the author of *Arthashastra*?
'অৰ্থশাস্ত্ৰ'ৰ লেখক কোন ?
- (c) What is the etymological meaning of society?
সমাজ বা Society ৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি ?
- (d) "Man is a social animal." Who said this?
"Man is a social animal." উক্তিটো কাৰ ?
- (e) Who is the author of the book, *On Liberty*?
On Liberty গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন ?
- (f) Name one of the works of Marx.
মাৰ্ক্সৰ এখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা ।

- (g) *Mahabharata* is regarded as the 'Fifth Veda'. Is it true?
'মহাভাৰত'ক 'পঞ্চম বেদ' বুলি কোৱা হয়। এইটো সত্যনে?
- (h) Who was the father of Scientific Socialism?
বৈজ্ঞানিক সমাজবাদৰ জনক কোন?

2. Answer any six of the following questions :

2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) State the name of two ancient Indian social philosophers.
দুজন প্ৰাচীন ভাৰতীয় সমাজ দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।
- (b) Mention two differences between sociology and social philosophy.
সমাজতত্ত্ব আৰু সমাজ দৰ্শনৰ দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।
- (c) Write two elements of society.
সমাজৰ দুটা উপাদানৰ নাম লিখা।
- (d) What is Lokasamgraha?
লোকসংগ্ৰহ মানে কি বুজা?
- (e) Name two advocates of individualism.
ব্যক্তিস্বাতন্ত্ৰ্যবাদৰ দুগৰাকী প্ৰবক্তাৰ নাম লিখা।
- (f) Mention two demerits of socialism.
সমাজতত্ত্ববাদৰ দুটা দোষ উল্লেখ কৰা।
- (g) State any two characteristics of Marxism.
মার্ক্সবাদৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।
- (h) Mention any two human rights.
যি কোনো দুটা মানৱ অধিকাৰ উল্লেখ কৰা।

(Continued)

- (i) State any two duties of a king according to *Mahabharata*.
'মহাভাৰত'ৰ মতে ৰজাৰ যি কোনো দুটা কৰ্তব্য উল্লেখ কৰা।
- (j) What is Kosha according to Kautilya?
কৌটিল্যৰ মতে কোষ কি?

3. Answer any four of the following questions :

5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Explain the scope of social philosophy.
সমাজ দৰ্শনৰ পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) Discuss the relation between individual and society.
ব্যক্তি আৰু সমাজৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।
- (c) Write a brief note on gender justice.
লিংগ ন্যায্যৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।
- (d) Write a brief note on class struggle.
শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।
- (e) Explain democracy as a form of government.
চৰকাৰৰ এটি ৰূপ হিচাপে গণতন্ত্ৰৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।
- (f) State five arguments in favour of socialism.
সমাজবাদৰ সপক্ষে থকা পাঁচটা যুক্তি উল্লেখ কৰা।
- (g) Explain *Mahabharata's* principles of governance.
'মহাভাৰত'ৰ শাসন-নীতিটো ব্যাখ্যা কৰা।
- (h) Explain Kautilya's concept of external affairs.
কৌটিল্যৰ বৈদেশিক নীতি ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

26A/335

(Turn Over)

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) What is social philosophy? Explain the relation between social philosophy and political philosophy.

সমাজ দৰ্শন কি? সমাজ দৰ্শন আৰু ৰাজনৈতিক দৰ্শনৰ মাজৰ সম্বন্ধ ব্যাখ্যা কৰা।

- (b) What is social contract theory? Explain social contract theory as a origin of society.

সামাজিক চুক্তি মতবাদ কি? সমাজৰ উৎপত্তি-সম্পৰ্কীয় মতবাদ হিচাপে সামাজিক চুক্তি মতবাদৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

- (c) What is liberalism? What are the basic principles of liberalism?

উদাৰনীতিবাদ কাক বোলে? উদাৰনীতিবাদৰ মৌলিক নীতিসমূহ কি কি?

- (d) What is human rights? What are the characteristics of human rights?

মানৱ অধিকাৰ কাক বোলে? মানৱ অধিকাৰৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি?

- (e) What is Saptanga theory? What are the seven pillars of Statecraft? Explain.

সপ্তাংগ তত্ত্ব মানে কি? ৰাষ্ট্ৰৰ সাতটা উপাদান কি কি? ব্যাখ্যা কৰা।

★★★

2026

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : PHI0600204

(Philosophy of Language)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

PART—I

1. Write True or False of the following : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰ সঁচা নে মিছা লিখা :

- (a) Philosophy of Language is a branch of Analytic Philosophy.

ভাষা দৰ্শন, বিশ্লেষণাত্মক দৰ্শনৰ শাখা।

- (b) Linguistic philosophers hold that analysis of language is the key to sorting out the philosophical problems.

ভাষা দাৰ্শনিকসকলৰ মতে, ভাষাৰ বিশ্লেষণেই দাৰ্শনিক সমস্যা সমাধানৰ চাবিকণী।

- (c) Locke holds that the words have no natural connection to things. But the words signify things through ideas.
ল'কে কৈছে যে শব্দবোৰৰ বস্তুৰ লগত কোনো স্বাভাৱিক সম্পৰ্ক নাই। কিন্তু শব্দবোৰে ধাৰণাবোৰৰ জৰিয়তে কথাবোৰ বুজায়।
- (d) A. J. Ayer wrote the book, *Language, Truth and Logic*.
এ. জে. আয়াৰে *Language, Truth and Logic* নামৰ কিতাপখন লিখিছিল।
- (e) Which philosopher wrote the article 'On Denoting'?
কোনগৰাকী দাৰ্শনিকে 'On Denoting' প্ৰবন্ধটো লিখিছিল?
- (f) Realist philosophers are the supporters of Coherence Theory of Truth.
বাস্তৱবাদী দাৰ্শনিকসকল সত্যৰ সংগতিবাদ তত্ত্বৰ সমৰ্থক।
- (g) The Locutionary Act has neither sense nor reference.
প্ৰবচন ক্ৰিয়াত অৰ্থ আৰু নিৰ্দেশনা দুয়োটা নাথাকে।
- (h) "I do take this woman to be my lawful wedded wife." It is an example of performative utterance.
“মই এইগৰাকী মহিলাক নিজৰ বৈধ বিবাহিত পত্নী বুলি স্বীকাৰ কৰোঁ।” ই হ'ল সম্পাদনামূলক উক্তিৰ এক উদাহৰণ।

PART—II

2. Answer any six of the following questions :

2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) What is Philosophy of Language?
ভাষা দৰ্শন কাক বোলে?
- (b) Write the names of two philosophers who advocate ordinary language.
সাধাৰণ ভাষাক সমৰ্থন কৰা দুজন দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।
- (c) What is 'semantics' in Philosophy of Language?
ভাষা দৰ্শনত 'semantics' কাক বোলে?
- (d) State the names of two key Cambridge philosophers who were associated with the Philosophy of Language.
ভাষা দৰ্শনৰ লগত জড়িত দুজন প্ৰধান কেমব্ৰিজ দাৰ্শনিকৰ নাম উল্লেখ কৰা।
- (e) State two limitations of Correspondence Theory of Truth.
সত্যৰ সাদৃশ্যবাদ বা অনুকূপতাবাদৰ দুটা সীমাবদ্ধতা উল্লেখ কৰা।

(f) "If ideas work, they are true."

Write the names of two supporters who have advocated the theory of truth reflected in the above statement.

“যদি কোনো অৱধাৰণা কাৰ্যকৰী হয়, তেন্তে ই সত্য হ’ব।”

উক্ত উক্তিৰ প্ৰকাশিত হোৱা সত্যৰ মতবাদটোক সমৰ্থন কৰা দুজন সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

(g) What are the two types of meaningful proposition identified by Ayer?

আয়াৰে উল্লেখ কৰা দুই প্ৰকাৰৰ অৰ্থপূৰ্ণ বচন কি কি?

(h) Write the names of any two thinkers who were associated with the Vienna Circle.

Vienna Circle ৰ লগত জড়িত যি কোনো দুজন দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।

(i) What is strong verification, according to A. J. Ayer?

এ. জে. আয়াৰৰ মতে, সবল সত্যাপণ কি?

(j) Write the names of any two works by Wittgenstein.

উইটগেনষ্টাইনে লিখি উলিওৱা যি কোনো দুখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।

PART—III

3. Answer any *four* of the following questions :

5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write a short note on the scope of Philosophy of Language.

ভাষা দৰ্শনৰ পৰিসৰৰ বিষয়ে এক চমু টোকা লিখা।

(b) Discuss the relation of language and philosophy.

ভাষা আৰু দৰ্শনৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।

(c) Draw the distinction between ordinary language and logical language.

সাধাৰণ ভাষা আৰু তৰ্কীয় ভাষাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য অংকন কৰা।

(d) Write a short note on Ideational Theory of Meaning given by Locke.

ল’কে আগবঢ়োৱা অৰ্থৰ ধাৰণাগত তত্ত্বৰ বিষয়ে এক চমু টোকা লিখা।

(e) "An utterance is meaningful only if it expresses a proposition, the truth or falsehood of which can be verified through experience." Explain the statement in reference to Ayer.

“এটা উক্তি অৰ্থপূৰ্ণ হয় যদিহে ই এনে এক বচন প্ৰকাশ কৰে, যিটোৰ সত্যতা বা মিথ্যা অভিজ্ঞতাৰ জৰিয়তে পৰীক্ষা কৰিব পাৰি।” এই বাক্যশাৰী আয়াৰৰ প্ৰসংগত ব্যাখ্যা কৰা।

- (f) "Any proposition is true if and only if it coheres with some specified set of propositions."

Briefly explain the theory of truth related to the statement mentioned above.

“যি কোনো বচন সত্য হ’ব যদি আৰু যদিহে উক্ত বচনে অন্য বচনৰ লগত সংগতি বক্ষা কৰে।”

উপৰোক্ত উক্তিৰ লগত জড়িত সত্যৰ মতবাদটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

- (g) Write a short note on performative and constative utterances.

সম্পাদনামূলক আৰু বৰ্ণনামূলক উক্তিৰ বিষয়ে এক চমু টোকা লিখা।

- (h) Define the Locutionary Act and Illocutionary Act with example.

প্ৰবচন ক্ৰিয়া আৰু সজোৰ ক্ৰিয়া বা প্ৰভাৱাধিত ক্ৰিয়াৰ উদাহৰণসহ সংজ্ঞা দিয়া।

PART—IV

4. Answer any *two* of the following questions :

$$10 \times 2 = 20$$

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Give a detailed account of history of Philosophy of Language.

ভাষা দৰ্শনৰ ইতিহাসৰ বিষয়ে পুংখানুপুংখভাৱে লিখা।

- (b) Explain the Use Theory of Meaning as articulated by Wittgenstein.

উইটগেনষ্টাইনে প্ৰকাশ কৰা ধৰণে অৰ্থৰ প্ৰয়োগ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।

- (c) Discuss the Correspondence Theory of Truth.

সত্যৰ সাদৃশ্যবাদ বা অনুৰূপতাবাদৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (d) Explain the Speech Act theory of Austin.

অষ্টিনে আগবঢ়োৱা বাক্ ক্ৰিয়া মতবাদটো ব্যাখ্যা কৰা।

- (e) Do you think that linguistic philosophers have been successful in resolving the philosophical issues through their approaches? Give a detailed assessment.

ভাষা দাৰ্শনিকসকল নিজৰ পদ্ধতিসমূহেৰে দাৰ্শনিক সমস্যাসমূহ সমাধান কৰাত সফল হৈছেনে? বিস্তৃতভাৱে এক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা।

2026

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : PHI0600304

(Contemporary Indian Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুসাৰে উত্তৰ লিখা :

- (a) In which year, did Swami Vivekananda deliver his historical lecture in Chicago?

স্বামী বিবেকানন্দই চিকাগোত তেখেতৰ ঐতিহাসিক
ভাষণটো কোন চনত প্ৰদান কৰিছিল ?

- (b) Who is the author of the book,
The Religion of Man?

The Religion of Man গ্ৰন্থখনৰ প্ৰণেতা কোন ?

- (c) "My life is my message." Who is the speaker of the statement?

“মোৰ জীৱনেই মোৰ বাণী।” এই উক্তিটোৰ প্ৰবক্তা কোন ?

- (d) Mention the name of the autobiography of B. R. Ambedkar.

বি. আৰ. আম্বেদকাৰৰ আত্মজীৱনীখনৰ নাম উল্লেখ কৰা।

- (e) Write the name of a book written by Sarvepalli Radhakrishnan.

সৰ্বপল্লী ৰাধাকৃষ্ণনে লিখা এখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।

- (f) What is the name of Tilak's commentary on the *Bhagavad Gita*?

তিলকৰ ‘ভাগৱত গীতা’ৰ ভাষ্যখনৰ নাম কি ?

- (g) The book, *Studies in Philosophy* is authored by Rabindranath Tagore/Krishna Chandra Bhattacharya.

(Choose the correct option)

Studies in Philosophy গ্ৰন্থখনৰ প্ৰণেতা ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰ/কৃষ্ণচন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা)

- (h) "Creation is the Expression of Joy."

Name the philosopher associated with the statement.

“সৃষ্টি হ’ল আনন্দৰ প্ৰকাশ।” এই উক্তিটোৰ লগত জড়িত দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা।

2. Answer any six of the following questions :

2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) State any two aims of education according to Vivekananda.

বিবেকানন্দৰ মতানুসাবে শিক্ষাৰ যি কোনো দুটা লক্ষ্য উল্লেখ কৰা।

- (b) Which philosopher considered 'Absolute' as 'Satchidananda'? What is meant by 'Satchidananda'?

কোনজন দাৰ্শনিকে ‘পৰমসত্তা’ক ‘সচ্চিদানন্দ’ বুলি কৈছে? ‘সচ্চিদানন্দ’ বুলিলে কি বুজা?

- (c) What is 'surplus in man' according to Rabindranath Tagore?

ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ মতে ‘মানুহৰ অতিৰিক্ততা’ কি ?

- (d) State any two characteristics of Sarvodaya.

সৰ্বোদয়ৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

- (e) What is religion according to Gandhi?
গান্ধীৰ মতে ধৰ্ম কি ?
- (f) Mention any two conditions of liberty as stated by Ambedkar.
আম্বেদকাৰে দেখুওৱা স্বাধীনতাৰ যি কোনো দুটা চৰ্ত উল্লেখ কৰা।
- (g) Write two distinctions between intellect and intuition.
বুদ্ধি আৰু স্বজ্ঞাৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।
- (h) Mention any two stages of subjectivity in K. C. Bhattacharya's philosophy.
কে. চি. ভট্টাচাৰ্যৰ দৰ্শনত আত্মসত্তাৰ যি কোনো দুটা স্তৰ উল্লেখ কৰা।
- (i) Write any two characteristics of 'Supermind'.
'অতিমানস'ৰ যি কোনো দুটা লক্ষণ লিখা।
- (j) Mention any two books of Sri Aurobindo.
শ্ৰী অৰবিন্দৰ যি কোনো দুখন গ্ৰন্থৰ নাম উল্লেখ কৰা।

3. Answer any four of the following questions :

5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) How does Vivekananda present Advaita Vedanta in a practical form? Discuss.
বিবেকানন্দই কেনেদৰে ব্যৱহাৰিক ৰূপত অদ্বৈত বেদান্তক উপস্থাপন কৰিছে? আলোচনা কৰা।
- (b) Throw light on Rabindranath Tagore's Humanistic Religion.
ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ মানৱতাবাদী দৰ্শন সম্পৰ্কে আলোকপাত কৰা।
- (c) Explain Gandhi's concept of Ahimsa.
গান্ধীৰ অহিংসাৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।
- (d) Briefly explain Ambedkar's view on democracy.
আম্বেদকাৰৰ গণতন্ত্ৰৰ ধাৰণাটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।
- (e) What does Radhakrishnan mean by religious experience?
ধৰ্মীয় অভিজ্ঞতাৰ দ্বাৰা বাধাকৃষ্ণনে কি বুজাইছে?
- (f) Write a short note on Tilak's concept of duty (Karma).
তিলকৰ কৰ্মৰ ধাৰণাটোৰ এটি চমু টোকা লিখা।

- (g) What is theoretic consciousness in K. C. Bhattacharya's concept of man? Discuss.

কে. চি. ভট্টাচার্যৰ দৰ্শনত মানুহৰ ধাৰণাত তাত্ত্বিক চেতনা কি? আলোচনা কৰা।

- (h) Write a short note on Aurobindo's theory of Evolution.

অবিন্দৰ বিবৰ্তনবাদৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।

4. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Discuss Vivekananda's philosophy of Universal Religion.

বিবেকানন্দৰ দৰ্শনত সার্বজনীন ধৰ্মৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (b) Critically discuss Gandhi's concept of Trusteeship.

গান্ধীৰ ন্যাস ধাৰণাৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

- (c) Explain Ambedkar's concept of social justice.

আম্বেদকাৰৰ সামাজিক ন্যায়ৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

- (d) Write an essay on Tilak's interpretation of the *Bhagavad Gita* on the basis of his commentary *Gita Rahasya*.

তিলকৰ 'গীতা বহস্য' ভাষ্যৰ আধাৰত 'ভাগৱত গীতা'ৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

- (e) Discuss Aurobindo's concept of integral Yoga.

অবিন্দৰ সৰ্বাংগীন যোগৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।

1 (Sem-6/FYUGP) PHI 64 MJ

2 0 2 6

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : PHI0600404

(Existentialism)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

- 1. Answer the following as directed : 1×8=8**

তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

- (a) Existentialism is a philosophy of the
concrete/abstract man.**

(Choose the correct option)

অস্তিত্ববাদ মূৰ্ত/বিমূৰ্ত ব্যক্তিমানৱৰ দৰ্শন।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

- (b) What is the final stage of existential transformation of man according to Kierkegaard?

কীৰ্কেগাৰ্ডৰ মতে মানৱ অস্তিত্বৰ ৰূপান্তৰৰ চূড়ান্ত পৰ্যায় কোনটো?

- (c) "Sartre believed that human life is predetermined." Is the statement true?

"ছাৰ্ত্ৰেৰ মতে মানুহৰ জীৱন পূৰ্ব নিৰ্ধাৰিত।" উক্তিটো সঁচানে?

- (d) Who was the author of *Thus Spoke Zarathustra*?

Thus Spoke Zarathustra গ্ৰন্থৰ লেখক কোন?

- (e) What is the proper subject matter of philosophy according to Heidegger?

হাইডেগাৰৰ মতে দৰ্শনৰ যথার্থ বিষয়বস্তু কি?

- (f) "In Sartre's existential philosophy, freedom and responsibility are two mutually exclusive concepts." Is the statement correct?

"ছাৰ্ত্ৰেৰ অস্তিত্ববাদী দৰ্শন অনুসৰি স্বাধীনতা আৰু দায়িত্ব দুটা পৰস্পৰ বিৰোধী ধাৰণা।" উক্তিটো সত্যনে?

- (g) "God is dead." Name the philosopher associated with this metaphor.

"ঈশ্বৰ মৃত।" এই ৰূপকৰ সতে জড়িত দাৰ্শনিকগৰাকীৰ নাম লিখা।

- (h) Kierkegaard opposed Hegel's concept of rational and objective system of truth.

(Write True or False)

কীৰ্কেগাৰ্ডে হেগেলৰ যৌক্তিক আৰু বস্তুনিষ্ঠ সত্যৰ ধাৰণাটোৰ বিৰোধিতা কৰিছিল।

(সত্য নে অসত্য লিখা)

2. Answer any six of the following questions in brief : 2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ চমুকৈ উত্তৰ লিখা :

- (a) Write the name of two books written by Kierkegaard.

কীৰ্কেগাৰ্ডে লিখা দুখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।

- (b) Write two differences between master morality and slave morality.

প্ৰভু নৈতিকতা আৰু দাস নৈতিকতাৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

- (c) Write the name of one theist and one atheist existentialist philosopher.

এগৰাকী ঈশ্বৰবাদী আৰু এগৰাকী নিৰীশ্বৰবাদী অস্তিত্ববাদী দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।

- (d) "Man is the being through whom nothingness comes into the world." Who made this statement? Write the name of the book where this statement was made.

“মানুহ হৈছে সেই সত্তা, যাৰ দ্বাৰা শূন্যতা জগতলৈ আহে।” কথাষাৰ কোনে কৈছিল? এই কথাষাৰ সন্নিবিষ্ট হোৱা গ্ৰন্থখনৰ নাম লিখা।

- (e) State any two obstacles that obstruct man's freedom according to Sartre.

ছাৰ্ট্ৰৰ মতে ব্যক্তিমানৱৰ স্বাধীনতাত ব্যাঘাত জন্মোৱা যি কোনো দুটা প্ৰতিবন্ধকৰ উল্লেখ কৰা।

- (f) What is the difference between 'Being' and 'Existence' according to Heidegger?

হাইডেগাৰৰ মতে 'সত্তা' আৰু 'অস্তিত্ব'ৰ মাজত পাৰ্থক্য কি?

- (g) What is Heidegger's Primordial Truth?

হাইডেগাৰৰ মতে আদি বা মৌলিক সত্য কি?

- (h) Write two basic characteristics of The Superman as explained by Nietzsche.

নীৎসেৰ ব্যাখ্যা অনুসৰি The Superman ৰ দুটা মুখ্য বৈশিষ্ট্য লিখা।

- (i) What is 'Leap of Faith'?

‘বিশ্বাসৰ জাঁপ’ কাক বোলে?

- (j) Mention two key aspects of Kierkegaard's notion of Angst.

কীৰ্কগাৰ্ডৰ উদ্বেগৰ ধাৰণাৰ দুটা মুখ্য বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

3. Write short notes on any *four* of the following : 5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

- (a) Five salient features of Existentialism

অস্তিত্ববাদৰ পাঁচটা মুখ্য বৈশিষ্ট্য

- (b) Subjectivity of Truth

সত্যৰ ব্যক্তিনিষ্ঠতা

- (c) Heidegger's concept of 'Dasein'

হাইডেগাৰৰ 'Dasein' ৰ ধাৰণা

- (d) Concept of authentic existence in Existentialism

অস্তিত্ববাদত যথার্থ অস্তিত্বৰ ধাৰণা

- (e) Concept of 'Will to Power' in Nietzsche's philosophy

নীৎসেৰ দৰ্শনত 'Will to Power'ৰ ধাৰণা

- (f) Sartre's concept of 'Bad Faith'

ছট্ট্ৰেৰ দৰ্শনত 'Bad Faith'ৰ ধাৰণা

- (g) Heidegger's concept of 'Time'

হাইডেগাৰৰ 'কাল'ৰ ধাৰণা

- (h) Nausea of Existence

অস্তিত্বৰ বিবমিষা

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Discuss after Kierkegaard the three stages of human existence.

কীৰ্কেগাৰ্ডৰ মতানুসৰি মানৱ অস্তিত্ব তিনিটা স্তৰ আলোচনা কৰা।

- (b) "Existence Precedes Essence." Explain and examine the statement.

“অস্তিত্ব মৌলিকত্বৰ পূৰ্বৱৰ্তী।” উক্তিটো বিচাৰসহ বৰ্ণনা কৰা।

- (c) Explain Nietzsche's concept of 'Nihilism'.

নীৎসেৰ 'শূন্যবাদ'ৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

- (d) Discuss Heidegger's concept of 'Care'.

হাইডেগাৰৰ 'Care'ৰ ধাৰণাটো আলোচনা কৰা।

- (e) Critically explain Sartre's concept of 'Freedom'.

ছট্ট্ৰেৰ 'স্বাধীনতা'ৰ ধাৰণাটোৰ বিচাৰমূলক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।
